

Industrier, der gør intensivt brug af intellektuelle ejendomsrettigheder, og økonomiske resultater i Den Europæiske Union

Analyserapport på industriniveau
Oktober 2016

Et fælles projekt mellem Den Europæiske Patentmyndighed og
Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret

Industrier, der gør intensivt brug af intellektuelle ejendomsrettigheder, og økonomiske resultater i Den Europæiske Union

**Analyserapport på industriniveau
Oktober 2016**

Et fælles projekt mellem Den Europæiske Patentmyndighed og
Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret

Forord

Innovation er et af de vigtigste fokusområder i “Europa 2020” – den tiårige vækststrategi, der blev vedtaget af Den Europæiske Union, og som har til formål at skabe en mere konkurrencedygtig økonomi med højere beskæftigelse. Opnåelsen af dette mål afhænger af flere forskellige faktorer, men en effektiv ordning for intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) er uden tvivl blandt de vigtigste på grund af den intellektuelle ejendoms (IP) evne til at fremme kreativitet og innovation i hele økonomien.

Europa har allerede en lang tradition på dette område: Medlemsstaterne i såvel EU som Den Europæiske Patentorganisation har spillet en vigtig rolle med hensyn til at udforme en moderne og afbalanceret IPR-ordning, der ikke kun sikrer innovatorer et fornuftigt afkast af deres arbejde, men også fremmer et konkurrencedygtigt marked. I verden af i dag, der er kendetegnet ved stadigt mere globaliserede markeder og vidensøkonomien, er det af afgørende betydning at sikre, at denne ordning fortsat er effektiv med henblik på gennemførelsen af nye innovative politikker. For at bistå os med denne opgave er det vigtigt, at alle involverede parter har adgang til nøjagtige fakta og tal. Kun på den måde kan vi sikre, at debatten om IP's rolle med at støtte innovation og kreativitet bygger på solid dokumentation.

Som svar på dette klare behov gik Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret (EUIPO) og Den Europæiske Patentmyndighed (EPO) i 2013 sammen om at gennemføre en undersøgelse for at sætte tal på de bidrag, som de IPR-intensive industrier yder til EU's økonomi. Resultaterne afslørede, at disse industrier tegnede sig for 39 % af EU's økonomiske resultat og for 26 % af beskæftigelsen i perioden 2008-2010, hvilket dokumenterer IP's værdi for den europæiske økonomi.

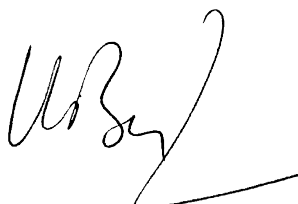
For at sikre at en sådan undersøgelse er af varig værdi, er både EUIPO og EPO fast besluttet på at sikre, at de seneste tal og resultater er til rådighed for alle, som har behov for at forstå værdien af IPR for Europa. Denne undersøgelse er derfor den første opdatering siden den oprindelige rapport og dækker perioden 2011-2013. Der er nogle vigtige nye elementer, som giver et væsentligt bedre billede af IPR-industriernes situation i Europa. For det første er anvendelsesområdet bredere, så man kan medtage udviklingen på andre områder såsom Kroatiens tiltrædelse i 2013 og tilføjelsen af endnu en IP-rettinghed, nemlig plantesorter, i analysen. For det andet afspejler rapporten det aktuelle fokus, som politikere i og uden for Europa har, idet der er blevet tilføjet et nyt kapitel om den økonomiske betydning af teknologier til modvirkning af klimændringer (CCMT).

I denne opdaterede undersøgelse konstateres det på ny, at IPR-industrierne er en integreret del af BNP, beskæftigelse og handel. Endvidere viser resultaterne, at disse industriers bidrag til den europæiske økonomi er vokset siden den første undersøgelse. Derudover synes de IPR-intensive industrier at have klaret sig bedre under den strenge økonomiske krise end økonomien som helhed.

Det er vigtige konklusioner, der har til formål yderligere at fremhæve de IPR-intensive industriers bidrag til Europas velstand og konkurrenceevne. Med denne opdaterede undersøgelse er det vores håb, at alle læsere kan bruge disse oplysninger til at sikre, at ikke kun vores ordning for intellektuel ejendomsret forbliver stærk, men også den europæiske økonomi, som ordningen har vist sig at spille en afgørende rolle i.

António Campinos
Administrerende direktør (EUIPO)

Benoît Battistelli
Formand, EPO

Den fælles projektgruppe

EUIPO

Nathan Wajzman, cheføkonom

Michał Kazimierczak, økonom

Carolina Arias Burgos, økonom

Adéla Dvořáková, praktikant

EPO

Yann Ménière, cheføkonom

Ilja Rudyk, seniorøkonom

Karin Terzic, assistent

Bidragydere

Under udarbejdelsen af denne rapport blev der modtaget nyttige input og data fra EF-Sortsmyndigheden (CPVO).

EU's statistiske kontor, Eurostat og de statistiske kontorer i Frankrig, Tyskland, Spanien og Det Forenede Kongerige ydede værdifuld bistand med at udfylde hullerne i de offentliggjorte statistikker.

Forfatterne er også taknemmelige for bemærkningerne til udkastet til rapport fra Europa-Kommissionens Generaldirektorat for det Indre Marked, Erhvervs politik, Iværksætteri og SMV'er, Laurence Joly, Institut National de la Propriété Industrielle, dr. Christian Rammer, Centre for European Economic Research, Mannheim, dr. Ardith Spence, US Government Accountability Office, og professor Beth Webster, Centre for Transformative Innovation, Swinburne University.

Om denne undersøgelse

En af de opgaver, der påhviler Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder ("observationscentret")¹ er at tilvejebringe evidensbaserede data om intellektuel ejendoms indvirkning på og rolle i EU's økonomi samt offentlighedens opfattelse heraf. For at kunne opfylde denne målsætning gennemfører observationscentret et socioøkonomisk undersøgelsesprogram. Den Europæiske Patentmyndighed (EPO) sigter på tilsvarende måde mod at øge bevidstheden om patentsystemets økonomiske og samfundsmæssige betydning.

Denne rapport, der er udarbejdet som et fælles projekt mellem EUIPO og EPO, og som bygger på input fra andre kontorer for intellektuel ejendomsret, Kommissionens tjenestegrene og internationale organisationer, er den anden store undersøgelse, som er resultatet af dette samarbejde, efter en første undersøgelse, der blev offentliggjort af de to kontorer i 2013². Den har til formål at give en opdateret, troværdig vurdering af det fælles bidrag, som de industrier, der gør intensivt brug af de forskellige former for intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR), yder til EU's økonomier som helhed og til de enkelte medlemsstater.

Undersøgelsen omfatter en lang række IP-retligheder³ – varemærker, patenter, design, ophavsret, geografiske betegnelser og plantesortsrettigheder – og omhandler flere forskellige økonomiske indikatorer, navnlig bruttonationalprodukt (BNP), beskæftigelse, udenrigshandel og lønninger. Den indeholder ingen politiske anbefalinger, da dette ikke ligger inden for dens anvendelsesområde. Den har derimod til formål at tilvejebringe dokumentation, som politikere kan anvende i deres arbejde, og tjener som grundlag for bevidstgørelse af EU's borgere om intellektuel ejendomsret.

Undersøgelsen fra 2013 dækkede perioden 2008-2010. Den aktuelle undersøgelse gennemgår den senere periode 2011-2013. For at sikre sammenlignelighed mellem de to undersøgelser er den metode, der blev anvendt i 2013, blevet bibeholdt. Der er dog blevet gennemført nogle forbedringer med hensyn til de underliggende data og metoden. Der er nu navnlig medtaget data om Kroatien, der er i analysen medtaget en sjette IP-retlighed og plantesortsrettigheder, og definitionen af ophavsretsintensive industrier er blevet bragt mere i overensstemmelse med den almindeligt accepterede WIPO-klassifikation.

På grund af det øgede fokus hos politikere og erhvervsledere i og uden for Europa på udvikling af teknologier til håndtering af klimaændringer er der blevet tilføjet et kapitel om den økonomiske betydning af teknologier til modvirkning af klimaændringer (CCMT). I dette kapitel analyseres den økonomiske vægt af industrier, der er involveret i udviklingen af disse teknologier, mere indgående på grundlag af data om patentansøgninger hos EPO.

1 Observationscentret blev overført til Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (OHIM), jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 386/2012 af 19. april 2012, der trådte i kraft den 5. juni 2012. OHIM blev omdøbt til Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret (EUIPO) efter ikrafttrædelsen af forordning (EU) 2015/2424 den 23. marts 2016. Kontorets nye navn anvendes i hele denne rapport undtagen i bibliografiske henvisninger.

2 OHIM/EPO: "Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union", september 2013 (Industrier, der gør intensivt brug af intellektuelle ejendomsrettigheder: bidrag til de økonomiske resultater og beskæftigelsen i Den Europæiske Union).

3 Det kan være nyttigt nærmere at definere nogle af de udtryk vedrørende intellektuel ejendom, der anvendes i denne rapport. "IP" (intellektuel ejendom) er normalt, men ikke altid, et resultat af innovation. Dette udtryk er dog bredere end "IPR" (intellektuel ejendomsret), da det omfatter andre former for viden såsom forretningshemmeligheder eller forretningsmetoder. I denne undersøgelse henviser "IPR" til de seks rettigheder, der indgår i analysen: patenter, varemærker, registrerede design, ophavsret, geografiske betegnelser og plantesortsrettigheder.

Resumé

Vigtigste resultater

- IPR-intensive industrier har skabt 27,8 % af alle job i EU i perioden 2011-2013. I gennemsnit var 60 mio. europæere i denne periode beskæftiget i IPR-intensive industrier. Derudover blev yderligere 22 mio. job skabt i industrier, der leverer varer og tjenesteydelser til de IPR-intensive industrier. Når man medregner indirekte job, stiger det samlede antal IPR-afhængige job til 82,2 mio. (38,1 %).
- I samme periode skabte IPR-intensive industrier mere end 42 % af den samlede økonomiske aktivitet (BNP) i EU til en værdi af 5,7 bio. EUR. De tegnede sig også for størstedelen af EU's samhandel med resten af verden og skabte et handelsoverskud, hvilket således bidrog til at holde EU's udenrigshandel i balance.
- IPR-intensive industrier betaler markant højere lønninger end andre industrier med en lønpræmie på 46 % i forhold til andre industrier. Dette stemmer overens med, at merværdien pr. arbejdstager er højere i IPR-intensive industrier end andre steder i økonomien.
- IPR-intensive industrier har vist sig at være mere modstandsdygtige over for økonomiske kriser. En sammenligning af resultaterne af denne undersøgelse med resultaterne af undersøgelsen fra 2013 viser, at disse industriers relative bidrag til EU's økonomi er steget en smule i perioden 2008-2010 (2013-undersøgelsen) og perioden 2011-2013 (2016-undersøgelsen).
- Den økonomiske vægt af industrier, som er involveret i udviklingen af teknologier til modvirkning af klimaændringer (CCMT), analyseres mere indgående. Disse industrier tegner sig for 1,2 % af beskæftigelsen og 2,1 % af det økonomiske resultat i EU. De skabte et væsentligt handelsoverskud for EU og var i stand til at øge deres bidrag til BNP til trods for et lille fald i beskæftigelsen i perioden 2008-2010 og perioden 2011-2013.

IPR-intensive industrier i EU's økonomi

IPR-intensive industrier defineres⁴ som industrier, hvis anvendelse af IPR pr. arbejdstager ligger over gennemsnittet sammenlignet med andre industrier, der benytter IPR. Som det fremgår af kapitel 6 og 7 er disse industrier koncentreret inden for fremstillings-, teknologi- og tjenestesektorer.

Det bør dog understreges, at de fleste industrier anvender IP-retigheder i et vist omfang. Ved kun at fokusere på IPR-intensive industrier giver denne undersøgelse kun et billede af den del af den europæiske økonomi, IP-retighederne bidrager mest til⁵.

De IPR-intensive industriers bidrag til de to vigtigste økonomiske indikatorer, nemlig beskæftigelsen og det økonomiske resultat, er sammenfattet i tabel 1 og 2⁶.

Det fremgår, at IPR-intensive industrier har skabt 27,8 % af alle job i EU i perioden 2011-2013 med 21 % i varemærkeintensive industrier, 12 % i designintensive industrier, 10 % i patentintensive industrier og mindre andele i ophavsretsintensive industrier og industrier, der gør intensivt brug af geografiske betegnelser og plantesortsrettigheder⁷. I gennemsnit var 60 mio. europæere i denne periode beskæftiget i IPR-intensive industrier ud af et samlet beskæftigelsestal på ca. 216 mio. Derudover blev yderligere 22 mio. job skabt i industrier, der leverer varer og tjenesteydelser til de IPR-intensive industrier. Når man medregner indirekte job, stiger det samlede antal IPR-afhængige job til 82,2 mio. (38,1 %).

Ud over deres direkte bidrag til beskæftigelsen skaber IPR-intensive industrier også beskæftigelse i andre ikke-IPR-intensive industrier, som forsyner dem med varer og tjenesteydelser som input til deres produktionsprocesser. Ved hjælp af EU's input-output-tabeller⁸, der offentliggøres af Eurostat, er det muligt at beregne denne indirekte virkning for beskæftigelsen i ikke-IPR-intensive industrier. Resultatet er sammenfattet i tabel 1, der viser fordelingen på direkte og indirekte beskæftigelse.

4 Se kapital 5 vedrørende "Metode".

5 Man bør dog holde sig for øje, at store dele af økonomien, navnlig den offentlige sektor, ikke kan betragtes som IPR-intensiv.

6 For at minimere virkningen af datamangel i de økonomiske statistikker og undgå, at et bestemt år tillægges for stor vægt, blev de økonomiske indikatorer beregnet som et gennemsnit for årene 2011-2013.

7 De IPR-intensive industriers samlede bidrag er mindre end summen af de individuelle bidrag fra varemærkeintensive, patentintensive, designintensive, ophavsretsintensive industrier og industrier, der gør intensivt brug af plantesortsrettigheder og geografiske betegnelser, fordi mange industrier er intensive med hensyn til mere end én IP-retlighed. Undersøgelsesmetoden sikrer dog, at industriernes bidrag ikke tæller dobbelt.

8 Input-output-tabeller viser strømmen af varer og tjenesteydelser mellem alle industrier i økonomien.

Tabel 1

IPR-intensive industriers direkte og indirekte bidrag til beskæftigelsen, gennemsnit for 2011-2013

IPR-intensive industrier	Beskæftigelse (direkte)	Andel af den samlede beskæftigelse (direkte)	Beskæftigelse (direkte+indirekte)	Andel af den samlede beskæftigelse (direkte+indirekte)
Varemærkeintensive industrier	45 789 224	21,2 %	65 486 334	30,3 %
Designintensive industrier	25 662 683	11,9 %	38 673 508	17,9 %
Patentintensive industrier	22 268 215	10,3 %	36 021 154	16,7 %
Ophavsretsintensive industrier	11 630 753	5,4 %	15 240 509	7,1 %
Industrier med intensiv brug af geografiske betegnelser	Ikke oplyst	Ikke oplyst	399 815	0,2 %
Industrier med intensiv brug af plantesortsrettigheder	1 018 754	0,5 %	1 220 410	0,6 %
IPR-intensive industrier i alt	60 032 200	27,8 %	82 214 925	38,1 %
Samlet beskæftigelse i EU			215 808 033	

NB: På grund af overlappende brug af IP-retigheder overstiger summen af tallene for de individuelle IP-retigheder det samlede tal for IPR-intensive industrier.

Ud over beskæftigelsen bidrager IPR-intensive industrier til det økonomiske resultat målt i bruttonationalprodukt (BNP). Samlet set skabes mere end 42 % af EU's BNP i IPR-intensive industrier, hvor varemærkeintensive industrier tegner sig for 36 %, designintensive industrier for 13 %, patentintensive industrier for 15 %, ophavsretsintensive industrier for 7 % og industrier, der gør intensiv brug af geografiske betegnelser og plantesortsrettigheder, for mindre andele. Kapitel 6 indeholder en mere detaljeret fordeling af disse industriers bidrag til EU-medlemsstaternes nationale økonomier.

Tabel 2

IPR-intensive industriers bidrag til BNP, gennemsnit for 2011-2013

	Merværdi/BNP (mio. EUR)	Andel af EU's samlede BNP
Varemærkeintensive industrier	4 812 310	35,9 %
Designintensive industrier	1 788 811	13,4 %
Patentintensive industrier	2 035 478	15,2 %
Ophavsretsintensive industrier	914 612	6,8 %
Industrier med intensiv brug af geografiske betegnelser	18 109	0,1 %
Industrier med intensiv brug af plantesortsrettigheder	51 710	0,4 %
IPR-intensive industrier i alt	5 664 168	42,3 %
EU's BNP i alt	13 387 988	

NB: På grund af overlappende brug af IP-retigheder overstiger summen af tallene for de individuelle IP-retigheder det samlede tal for IPR-intensive industrier.

En sammenligning af resultaterne af denne undersøgelse med resultaterne af undersøgelsen fra 2013 viser, at de IPR-intensive industriers relative bidrag til EU's økonomi var lidt højere i perioden 2008-2010 end i perioden 2011-2013. Sammenligningen kompliceres dog af, at Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS), der anvendes af Eurostat, blev opdateret mellem disse to perioder⁹. Denne opdatering indebar en stigning i de IPR-intensive industriers bidrag til BNP. Endvidere er definitionen af ophavsretsintensive industrier blevet ændret, så den i højere grad afspejler WIPO-metoden, hvilket også øger de IPR-intensive industriers bidrag. I tabel 3 er tallene for 2008-2013 blevet genberegnet ved hjælp af det nye ENS fra 2010 og den nye definition af ophavsintensive industrier for at illustrere virkningen af disse ændringer.

Tabel 3

Sammenligning af de vigtigste resultater: 2013-undersøgelsen over for 2016-undersøgelsen

IPR-intensive industriers bidrag	2013-undersøgelsen (den oprindelige)	2013-undersøgelsen (nyt ENS 2010, ny definition af ophavsret, plantesortsrettigheder)	2016-undersøgelsen
Beskæftigelse (direkte)	25,9 %	27,6 %	27,8 %
BNP	38,6 %	42,1 %	42,3 %
Import	88,3 %	Ikke beregnet	85 %
Eksport	90,4 %	Ikke beregnet	93,2 %

Den første kolonne indeholder de resultater, som der blev rapporteret om i 2013-undersøgelsen for perioden 2008-2010. Den anden kolonne genberegner 2013-resultaterne for den samme periode under hensyntagen til de nye definitioner i nationalregnskabssystemet, WIPO-metoden for ophavsret og medtagelsen af plantesortsrettigheder. Den tredje kolonne viser resultaterne af den aktuelle undersøgelse (for perioden 2011-2013) og er derfor direkte sammenlignelig med den anden kolonne.

Så selv efter at der er taget hensyn til de statistiske revisioner, er de IPR-intensive industriers bidrag steget i perioden 2008-2010 (2013-undersøgelsen) og perioden 2011-2013 (2016-undersøgelsen).

Der er også indikationer på, at beskæftigelsen i de IPR-intensive industrier under den økonomiske krise holdt langt bedre stand end beskæftigelsen generelt. Den samlede beskæftigelse i EU faldt fra 219,6 mio. i perioden 2008-2010 til 215,8 mio. i perioden 2011-2013, et fald på 1,7 %, mens beskæftigelsen i de IPR-intensive industrier faldt fra 60,6 mio. til 60,0 mio., dvs. med 1 %. Forholdsmæssigt var faldet i beskæftigelsen i de IPR-intensive industrier mindre end faldet i den samlede beskæftigelse.

Da 42,3 % af BNP (merværdi) og 27,8 % af beskæftigelsen skabes af IPR-intensive industrier, er merværdien pr. arbejdstager højere i de IPR-intensive industrier end i resten af økonomien. Ifølge den økonomiske teori må industrier, hvor den gennemsnitlige arbejdstager skaber højere merværdi, alt andet lige forventes at betale højere lønninger til deres arbejdstagere end andre industrier. Det er derfor interessant at undersøge, om denne højere merværdi afspejler sig i de relative lønninger i de IPR-intensive industrier.

Lønninger i IPR-intensive industrier er faktisk højere end i ikke-IPR-intensive industrier. Den ugentlige gennemsnitsløn i IPR-intensive industrier er på 776 EUR sammenlignet med 530 EUR i ikke-IPR-intensive industrier – en forskel på 46 %. Denne "lønpøn" er på 31 % i industrier, der gør intensivt brug af geografiske betegnelser, 38 % i designintensive industrier, 48 % i varemærkeintensive industrier, 64 % i ophavsretsintensive industrier og 69 % i patentintensive industrier.

Tabel 4
Gennemsnitlige personaleomkostninger i IPR-intensive industrier, 2013

IPR-intensive industrier	Gennemsnitlige personaleomkostninger (EUR pr. uge)	Præmie (sammenlignet med ikke-IPR-intensive industrier)
Varemærkeintensive industrier	783	48 %
Designintensive industrier	732	38 %
Patentintensive industrier	895	69 %
Ophavsretsintensive industrier	871	64 %
Industrier med intensiv brug af geografiske betegnelser	692	31 %
Industrier med intensiv brug af plantesortsrettigheder*	Ikke oplyst	Ikke oplyst
IPR-intensive industrier i alt	776	46 %
Ikke-IPR-intensive industrier	530	
Alle industrier (der er medtaget i SBS**)	629	

*Ikke medregnet på grund af manglende lønstatistikker for landbruget

**Statistik over erhvervsstrukturer, der offentliggøres af Eurostat

Sammenlignet med situationen i 2010 (som der blev rapporteret om i 2013-undersøgelsen) er lønpræmien samlet set steget, nemlig fra 41 % til 46 %, hvilket afspejler stigningerne i lønpræmierne for patentintensive, varemærkeintensive og designintensive industrier.

De IPR-intensive industriers rolle i EU's samlede udenrigshandel gennemgås også. Hovedparten af EU's handel finder sted i IPR-intensive industrier. Det kan ved første øjekast virke noget overraskende, at en så stor andel af handelen er IPR-intensiv. Dette skyldes, at selv industrier, der fremstiller råvarer såsom energi, er IPR-intensive¹⁰, mens mange ikke-IPR-intensive aktiviteter på den anden side heller ikke er handelsbare¹¹. Derfor består 86 % af EU's import af produkter fra IPR-intensive industrier. De IPR-intensive industrier tegner sig dog for en endnu højere andel af EU's eksport, nemlig 93 %.

EU som helhed havde i 2013 et samlet handelsunderskud på ca. 42 mia. EUR eller 0,3 % af BNP. Derimod havde det et handelsoverskud med resten af verden på 96 mia. EUR inden for IPR-intensive industrier. Dette er en markant forbedring i forhold til situationen tre år tidligere, sådan som der er rapporteret om i 2013-undersøgelsen. I 2010 havde EU et handelsunderskud inden for IPR-intensive industrier på 126 mia. EUR.

Tabel 5 opsummerer handelen inden for IPR-intensive industrier baseret på data fra 2013¹².

10 Begge industrier, der er indeholdt i NACE-hovedgruppe 06 (Indvinding af råolie og naturgas), er patentintensive.

11 F.eks. serviceerhverv som dem, der er indeholdt i NACE-hovedgruppe 86 (Sundhedsvæsen) eller 96 (Andre personlige serviceydelser). Sådanne serviceydelser forbruges generelt på produktionsstedet.

12 Som det er tilfældet med beskæftigelses- og BNP-beregningerne svarer tallene for de individuelle IP-retigheder beregnet under ét ikke til det samlede tal for IPR-intensive industrier, fordi mange industrier er intensive med hensyn til mere end én IP-rettighed. Undersøgelsesmetoden sikrer dog, at industriernes bidrag ikke tæller dobbelt.

Tabel 5
EU's udenrigshandel inden for IPR-intensive industrier, 2013

	Eksport (mio. EUR)	Import (mio. EUR)	Nettoeksport (mio. EUR)
Varemærkeintensive industrier	1 275 472	1 261 002	14 470
Designintensive industrier	945 084	701 752	243 332
Patentintensive industrier	1 231 966	1 157 909	74 057
Ophavsretsintensive industrier	119 554	102 389	17 165
Industrier med intensiv brug af geografiske betegnelser	12 923	1 335	11 588
Industrier med intensiv brug af plantesortsrettigheder	5 065	5 369	-304
IPR-intensive industrier i alt	1 605 516	1 509 099	96 417
Ikke-IPR-intensive industrier	117 561	256 048	-138 487
EU-HANDEL I ALT	1 723 077	1 765 147	-42 069

NB: På grund af overlappende brug af IP-rettigheeder overstiger summen af tallene for de individuelle IP-rettigheeder det samlede tal for IPR-intensive industrier.

Forbedringen i EU's handelsbalance forklares ved en stigning i eksporten mellem 2010 og 2013 på 27 %, mens importen kun steg med 15 % i samme periode. For de IPR-intensive industriers vedkommende steg eksporten med 30 %, mens importen faldt med 11 %. De designintensive industrier udviser den største stigning i nettoeksporten og er de industrier, der har det højeste handelsoverskud.

Et nærmere blik på de IPR-intensive industrier i EU's indre marked viser en arbejdsdeling mellem EU-medlemsstaterne. Lande som Østrig, Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Tyskland, Italien, Luxembourg, Malta, Nederlandene og Sverige ligger over EU-gennemsnittet med hensyn til IPR-skabelse pr. arbejdstager. IPR-intensive industrier i andre EU-medlemsstater såsom Ungarn, Rumænien, Den Tjekkiske Republik, Slovakiet og Irland har en høj andel af job, der kan tilskrives virksomheder baseret i andre lande. Samlet set skabes 20,5 % af jobbene i de IPR-intensive industrier i EU i datterselskaber af udenlandske virksomheder, hvoraf de fleste har hjemme i et andet EU-land. Denne andel er endnu højere i varemærke-, design- og patentintensive industrier.

Tabel 6

Andel af beskæftigelsen i IPR-intensive industrier, der kan tilskrives udenlandske virksomheder i 2011-2013, EU-gennemsnit

IPR-intensive industrier	EU-andel	Ikke-EU-andel	Udenlandsk andel i alt
Varemærkeintensive industrier	11,6 %	8,9 %	20,5 %
Designintensive industrier	13,2 %	9,4 %	22,7 %
Patentintensive industrier	14,4 %	11,5 %	25,8 %
IPR-intensive industrier i alt	11,8 %	8,7 %	20,5 %

NB: En „udenlandsk“ virksomhed er en virksomhed med hjemsted i et andet land.

Endelig benyttes patentdata til at identificere industrier, der er aktive inden for teknologier til modvirkning af klimaændringer (CCMT), som er af særlig betydning for EU's økonomi. Samlet set vedrørte 5,9 % af de samlede europæiske patenter, der indgik i undersøgelsen, CCMT-teknologier i perioden 2004-2008, og denne andel er steget til mere end 9 % ved udgangen af 2013. Industrier, som er aktive inden for CCMT-teknologier, tegner sig for 1,2 % af beskæftigelsen og 2,1 % af det økonomiske resultat i EU. Deres resultat i perioden 2008-2010 (2013-undersøgelsen) og perioden 2011-2013 (2016-undersøgelsen) overstiger langt de europæiske industriers samlede økonomiske resultat. De CCMT-intensive industrier var i stand til at øge deres bidrag til BNP, samtidig med at der kun var et lille fald i beskæftigelsen i perioden 2011-2013. Denne gruppe af industrier spiller også en vigtig rolle for EU's udenrigshandel. I 2013 skabte de et væsentligt handelsoverskud på mere end 102 mia. EUR for EU. Disse tal er en delmængde af de patentintensive industrier og er således allerede medregnet i de samlede tal i de foregående tabeller.

Metode og data

Den metode, der ligger til grund for denne undersøgelse, er den samme som den, der blev anvendt i forbindelse med 2013-undersøgelsen. For at der kan være tale om en selvstændig rapport, vedrører en stor del af den, navnlig kapitel 5 og tillæg 11, imidlertid dokumentationen for den metode, der anvendes i forbindelse med undersøgelsen, og dette af to grunde:

- 1) På grund af udfordringen med at håndtere et stort antal data fra 28 medlemsstater, der var indeholdt i flere store databaser, var der behov for en ny og avanceret metode til samkøring af data.
- 2) Af hensyn til gennemsigtigheden var det vigtigt at give en så grundig beskrivelse af metoden som muligt.

Et andet kendetegn ved denne undersøgelse er den brede vifte af databaser og andre datakilder, der blev anvendt til at fastslå, hvilke industrier der er IPR-intensive, og til at vurdere deres bidrag til beskæftigelsen, BNP og andre økonomiske indikatorer. Kapitel 4 indeholder en fuldstændig liste.

Derudover blev der, når det var nødvendigt, anvendt industrispecifikke data fra tredjelande, navnlig ved vurderingen af handel med produkter med geografiske betegnelser.

For at bestemme, hvilke industrier der er IPR-intensive, blev EUIPO's, EPO's og EF-sortsmyndighedens registerdatabaser samkørt med den kommercielle database ORBIS¹³. Den samkørte database, der er resultatet heraf, indeholder data om ca. 240 000 virksomheder, herunder antallet af EU-varemærker, registrerede EF-design, patenter og EF-plantesorstbeskyttelser, som hver virksomhed har ansøgt om og efterfølgende fået meddelt, tillige med brancheklassificeringen og forskellige finansielle og økonomiske variabler for hver af dem, som giver et sæt data, der kan anvendes i forbindelse med fremtidige, mere detaljerede undersøgelser.

13 ORBIS er en database med finansielle oplysninger om europæiske virksomheder, der stilles til rådighed af Bureau van Dijk, og som bygger på data fra virksomheders sagsmapper indeholdt i selskabsregistre eller tilsvarende registre i forskellige lande. Den indeholder således data om alle virksomheder, uanset om de er børsnoterede eller ej (hvilket typisk ville være tilfældet for SMV'er).

Ved hjælp af denne database blev antallet af varemærker, design, patenter og plantesortsrettigheder pr. arbejdstager beregnet for hver industri, og de industrier, der lå over gennemsnittet ifølge denne foranstaltning, blev betragtet som IPR-intensive. Denne beregning blev udført på EU-plan, uden at der blev taget hensyn til nationale ansøgninger fra virksomheder i databasen. Denne fremgangsmåde, der til dels var nødvendiggjort af databegrænsninger, er ikke desto mindre berettiget ud fra den formodning, at en industri, der er defineret som IPR-intensiv baseret på dens registrering af IP-retigheder på EU-plan, også ville blive anset for IPR-intensiv, hvis de nationale IP-retigheder pr. arbejdstager også var medtaget¹⁴.

En grundlæggende formodning bag den metode, der anvendes i den aktuelle undersøgelse, er, at den grad, i hvilken en industri er IPR-intensiv, er et iboende træk ved denne industri, uanset hvor den er beliggende¹⁵. Ved vurderingen af den enkelte industris bidrag til økonomien er det, der måles, de job og det BNP, som denne industri skaber i hver medlemsstat og i EU, og ikke oprindelsen af den underliggende IPR.

Hvis f.eks. en bilfabrik, der er baseret i land A, opfører en samlefabrik i land B, høster økonomien i land B fordelene ved de job og den merværdi, der skabes som følge heraf. Derfor kan der ikke drages nogen konklusioner om, hvor innovativt et bestemt land er, alene på grundlag af de IPR-intensive industriers bidrag på landeniveau. I ovenstående eksempel er det større bidrag fra patentintensive industrier i land B resultatet af beslutninger om, hvor produktionen af køretøjer skal placeres, men den underliggende F&U kunne være blevet udført i land A eller for den sags skyld i et helt tredje land.

For at kaste lys over dette spørgsmål viser kapitel 8, hvilke lande patenterne, varemærkerne, designene og plantesortsrettighederne i den database, der anvendes i forbindelse med denne undersøgelse, stammer fra, og omfatter statistikker over andelen af job i IPR-intensive industrier i hver medlemsstat, der skabes i virksomheder, som er baseret i andre medlemsstater eller uden for EU.

For ophavsretsintensive industrier blev WIPO-metoden anvendt i højere grad, end det var tilfældet i 2013-undersøgelsen. For at opnå sammenlignelighed med en tidligere undersøgelse, der blev offentliggjort af USA's patent- og varemærkekontor (USPTO), blev der kun medtaget en del af de industrier, som WIPO anså for at være ophavsretsintensive, i denne tidligere undersøgelse (resultater baseret på den fuldstændige WIPO-metode var anført i et bilag). I modsætning hertil anvendes WIPO-klassifikationen i den aktuelle undersøgelse mere konsekvent, sådan at der ud over de industrier, som WIPO har klassificeret som "centrale ophavsretsindustrier", også er medtaget en række "delvist dedikerede" industrier, nemlig dem, hvor mindst 20 % af merværdien kan tilskrives ophavsretsrelaterede aktiviteter¹⁶. Nettovirkningen er, at antallet af ophavsretsintensive industrier er steget med 46 (fra 33 i 2013-undersøgelsen til nu 79), mens det samlede antal IPR-intensive industrier er steget med 21, nemlig fra 321 i den tidligere undersøgelse til 342 i den aktuelle undersøgelse. Der redegøres i punkt 5.6 i detaljer for den metode, der er anvendt for ophavsretsintensive industrier.

På tilsvarende vis var det på grund af geografiske betegnelser og plantesortsrettigheders særlige karakter og manglen på opdelte statistiske data på europæisk plan nødvendigt at analysere disse to IP-retigheder ved hjælp af skræddersyede metoder, der er beskrevet i henholdsvis punkt 5.7 og 5.8.

14 Denne formodning blev opretholdt af hensyn til sammenligneligheden med 2013-undersøgelsen. Spørgsmålet om nationale rettigheder over for rettigheder på EU-plan kunne også tages op i fremtidige undersøgelser for at undersøge, om medtagelsen af nationale rettigheder ville give forskellige resultater.

15 Undtagelsen er geografiske betegnelser, der analyseres for hvert land.

16 Den samlede merværdi i disse industrier er graderet ved hjælp af WIPO's faktorer for at udelukke ikke-ophavsretrelaterede aktiviteter.

www.epo.org/ip-intensive-industries
www.euipo.europa.eu/ipcontribution

www.epo.org
www.euipo.europa.eu

